

Uvodnik

Pred vami je prva številka v krogu drugih pet let izhajanja Onkologije. Po petih letih in desetih številkah se lahko zadovoljno ozremo nazaj in ugotovimo, da sta dosedanja urednika Rastko Golouh in Matej Bračko trdno zasidrala Onkologijo v slovenskem prostoru.

Pomladno številko pričenjamo s *Pregledi*. J. Ocvirk predstavlja sedanje znanje o raku širokega črevesa in danke, ki spada med tiste bolezni, kjer nekoliko zaostajamo v preživetju za evropskimi državami. P. Strojani piše o renesansi vloge radioterapije pri malignem melanomu, nova priporočila za zdravljenje pa bodo predstavljena v naslednji številki. M. Snoj razpravlja o uporabi intraoperativnih gama detektorjev v onkološki kirurgiji, ki omogočajo biopsijo varovalne bezgavke pri raku dojke in malignem melanomu ter lokalizacijo netipljivih lezij v dojki.

V rubriki *Problemi in perspektive* predstavlja I. Zupanič Pajnič s sodelavci možnosti identifikacije tkivnih vzorcev z molekularno biološkimi metodami. Rezultati so najbolj odmevni v primerih forenzičnih genetskih identifikacij, kot je identifikacija carske družine Romanov, za kirurško patologijo pa so te metode zelo pomembne v primeru zamenjave tkivnih vzorcev, saj omogočajo pozitivno identifikacijo. P. Drev in R. Golouh predstavljata dileme, kako standardno določati onkogen Her-2 pri karcinomu dojke. Pomnoženi protein je napovedni dejavnik za preživetje in uspešnost zdravljenja z antraciklini oz. neodzivnost na tamoksifen, še pomembnejše pa je dokazovanje Her-2 za selekcijo tistih bolnic z rakom dojke, ki bi bile primerne za imunoterapijo s humaniziranimi protitelesi.

Novosti pričenjamo s prispevkom V. Kloboves Prevodnik o možnosti citopatologije, ki bi lahko ob podpori dodatnih sodobnih metod postala neodvisna predoperativna

diagnostična metoda limfomov. I. Edhemović s sodelavci predstavlja totalno mezorektalno ekscizijo (TME) pri karcinomu rektuma. Ob moderni diagnostiki v kombinaciji s preoperativnim obsevanjem in morebitnim adjuvantnim zdravljenjem je TME metoda izbora.

V *žarišče* smo tokrat postavili prispevek V. Pompe Kirn, ki nas seznanja s preživetjem bolnikov z rakom v Sloveniji za obdobje 1988-1997. Ugodna je novica, da se je relativno preživetje vseh bolnikov z rakom v Sloveniji povečalo v dvakrat večjem odstotku kot v letih 1963-1987, vendar se žal nismo premaknili na lestvici v mednarodni primerjavi. Relativno ugodno (blizu poprečja izbranih 21 evropskih regij) je le preživetje za maligne limfome, levkemije, rak ščitnice in mod, pri drugih pa nas čaka še kar nekaj naporov, da se približamo razviti Evropi.

V *Prikazih primerov* poroča E. Matos s sodelavci o dveh bolnikih z gastrointestinalnim stromalnim tumorjem, ki sta bila zdravljena z inhibitorjem tirozinske kinaze. J. Čarman in B. Zakotnik pa prikazujeta primer bolnice, pri kateri je bil rasojski v kosti napačno prepoznani kot osteoporoza.

V rubriki *Priporočila* objavljamo smernice za obravnavo bolnika s febrilno nevtropenijo, ki so jih pripravile B. Jezeršek-Novaković in sodelavke.

Rubrika *Paliativna oskrba* je tokrat namenjena predstavitvi uporabe črpalk za podkožno dajanje zdravil, ki so jo pripravile M. Logonder in sodelavke.

In ne nazadnje – ob jubileju **5/10** *Onkologije* iskrene čestitke in zahvala Rastku in Mateju!

Zvonimir Rudolf, glavni urednik

